

Sammanställning av regler för disputation inom det Naturvetenskapliga området

Här följer en sammanställning av regler för att säkra att granskningen av avhandlingen och disputationen blir opartisk, saklig och av god vetenskaplig kvalitet. Reglerna finns i sin helhet i ”**Regler för forskarutbildning vid det naturvetenskapliga området**”, och i Stockholm universitets centrala regeldokument ”**Regler för utbildning och examination på forskarnivå**”.

- Datum och tid för disputation bokas av doktoranden hos Studentavdelningen. Disputation ska äga rum under perioden 15 augusti -15 juni. Institutionen bokar lokal för disputationen. Disputation i lokal utanför Stockholms universitet samt disputation under perioden 16 juni -14 augusti ska godkännas av dekanus eller prodekanus.
- Ifyllt disputationsblankett med förslag på opponent, betygsnämnd, ordförande för disputationen och kontaktperson ska skickas till disputation@science.su.se av prefekt eller ämnesansvarig inom forskarutbildning senast sju veckor före disputation och fyra veckor före spikning av avhandlingen.
- Opponenten bör ha docentkompetens och får ej vara verksam vid Stockholms universitet.
- Betygsnämnden ska i normalfallet bestå av tre ledamöter, som alla bör ha docentkompetens och vara verksamma i åtskilda vetenskapliga miljöer¹.
- En reservledamot ska utses vilken ska kunna ersätta vilken som helst av de ordinarie ledamöterna. Av dessa fyra ska minst två ha sin verksamhet förlagd utanför Stockholms universitet och högst en får komma från samma institution som respondenten. Betygsnämnden kan, vid särskilda skäl, utökas till fem ledamöter.
- Betygsnämndens samlade kompetens ska vara sådan att en noggrann vetenskaplig granskning av avhandlingen kan göras.
- I betygsnämnden för det ingå minst en ledamot med kunskap om det svenska systemet för disputationer.

---

¹ Med vetenskaplig miljö åsyftas en instituion, en del av en större institution eller ett nära samarbete mellan delar av två eller flera institutioner eller motsvarande gruppering

- Både kvinnor och män bör vara representerade i betygsnämnden, men om opponenter är av underrepresenterat kön kan samtliga ledamöter i betygsnämnden vara av motsatt kön.²
- En pensionerad lärare eller forskare kan utses som opponenter eller ledamöter i betygsnämnd. Personen bör vara forskningsaktiv och förslaget ska motiveras. Det bör högst ingå en pensionerad lärare eller forskare i konstellationen opponenter och betygsnämnd.
- Den som har varit handledare för doktoranden får inte ingå i betygsnämnden.
- Till ordförande för disputationen ska en docentkompetent lärare anställd vid Stockholms universitet utses. Ordförande ska vara väl förtrogen med de regler och rutiner som omgärdar disputationen. Ordföranden får inte ingå i betygsnämnden.
- Till kontaktperson för opponenter och betygsnämnd ska en tillsvidareanställd lärare vid universitetet utses.
- Alla omständigheter som rubbar förtroendet för opartiskt agerande kan betraktas som jäv. Det är därför viktigt att frågan om jäv beaktas vid val av opponenter, betygsnämndsledamöter, ordförande för disputationen och kontaktperson. På [Medarbetarwebben](#) beskrivs innebörden av de jävsregler som gäller för personer som är involverade då beslut fattas eller bereds. Beskrivning av jäv och jävssituationer finns också i Vetenskapsrådets riktlinjer för hantering av jäv.
- Disputation kan genomföras med deltagare närvarande via videokonferens eller motsvarande. Ordförande för disputation och respondent ska dock vara på plats; undantag får medges om särskilda skäl föreligger.
- Avhandlingen ska spikas i DiVA minst tre veckor före disputation. Perioden 16 juni - 14 augusti ska inte inräknas i spikningsperioden.
- Institutionen ansvarar för att avhandlingen skickas till opponenter och betygsnämnd.

I dokumentet ”**Vägledning inför disputationer och utformandet av doktorsavhandlingar vid det Naturvetenskapliga området**” finns råd inför disputationsakten och skrivandet av avhandlingen.

---

² Med underrepresenterat kön avses att andelen kvinnor/män inom kategorin ”lärare och självständiga forskare” på institutionen är under 40%.